

[Samuelson.]

nye arbejdsprogram, der blev vedtaget i søndags. Det skulle glæde os, om det var det første punkt af programmet, vi fik opfyldt.

Der er af andre ordførere allerede blevet fremført mange argumenter for og imod 18 års valgret, vel ganske de samme argumenter, som er blevet brugt de andre gange, man har fået valgretsaldere nedsat. Nu mener jeg, at vi når det naturlige leje, når den personlige myndighedsalder og valgretsaldere følges ad. Jeg vil meget stærkt advare imod, at man på baggrund af beviserne på Frue Plads og foran Saga Bio får den opfattelse, at de unge er uansvarlige, krævende og provokerende. Vi har en lille, meget aktivistisk gruppe, som helt fortegner billedet af den almindelige danske unge anno 1969. De unge i dag ved meget mere om politiske forhold end for blot få år tilbage.

Så vil nogle sige, at det er en teoretisk viden, de har. De har ikke været ude i livet. Det er der nok mange der ikke har været, når de er 18 år; men det er der også mange der ikke har været, når de er 21 år. Det kan ikke være et tilstrækkeligt kriterium for at nægte dem valgret. I en tid, hvor der overalt tales om medbestemmelsesret, bør man også give medbestemmelse om de politiske forhold. Man vil meget lettere kunne få en dialog med de unge, når de er under ansvarsægt. Har de valgretten, kan de ikke længere køre på frihjul. De er selv medbestemmende om det samfund, de lever i.

Rettigheder og pligter hører sammen. Der er mange unge, der i de alderstrin, vi her taler om, modtager hjælp til uddannelse fra det offentlige; men der er lige så mange, der betaler skat og aftjener værnepligt for et demokrati, som de ikke selv har ret til at få indflydelse på. Og man kan da ikke lade en stemmeret være afhængig af, om man yder eller modtager; der er næppe nogen, der har tænkt sig at fratage folkepensionisterne deres stemmeret.

Nogle har været bekymrede for, at gennemførelsen af 18 års valgret vil blive årsag til politiske forskydninger. Jeg tror det ikke. De andre gange, man har nedsat alderen, har forskydningerne været små, og det kan da i øvrigt ikke være et argument for at

modsatte sig nedsættelse af valgretsaldere, at man er bange for, at det skal give politiske forskydninger.

Et andet argument, der har været brugt mod nedsættelse, er, at de unge ikke selv ønsker valgret. Da man i 1953 stemte om 23 eller 21 års valgretsaldere, var der ikke ret mange i den aldersgruppe, der stemte. I dag er stemmeprocenten for de 21—25-årige bestemt ikke mindre end for den øvrige befolkning. Det tager sin tid, og valgretten er mere end en ret; den er også et bevis på, at man har ansvar for det danske samfund.

Ved en nedsættelse af valgretsaldere har jeg dog det håb, at de politiske ungdomsforeninger vil lade være med at jage de unge, før de er 18 år. Det vil sikkert også være spildt ulejlighed. Er der noget, de unge i aldersgruppen 15-18 år vender sig imod, så er det det, som de selv kalder indoktrinering.

Der er, som jeg tidligere har sagt, delte meninger i mit parti om valgretsaldere, men vi er alle tilhængere af folkeafstemningsinstitutionen og af, at den bliver brugt. Det kan ikke være for ofte, når den bliver brugt en gang hver 5.-6. år. Det har altid været svært at få folk til at komme og stemme, når vi skulle have nye grundlove. Ved jordlovsafstemningen i 1963 gik det bedre, desværre på baggrund af en temmelig hysterisk agitation. Et spørgsmål om valgretsaldere er et personligt anliggende for hver enkelt vælger og ikke et partipolitisk spørgsmål. Der kan derfor ikke blive tale om partipolitiske sejre eller nederlag ved den kommende folkeafstemning. Men vi må håbe, at befolkningen værdsætter folkeafstemningsinstitutionen på en sådan måde, at både tilhængere og modstandere møder op i stort tal og giver deres mening til kende, således at man ikke risikerer, at de 18 år bliver vedtaget med en meget lille procent, simpelt hen fordi vælgerne ikke gider ulejlig sig til stemmeurnerne, fordi de ræsonnerer, at det nok bliver vedtaget alligevel. Afstemningsresultatet skulle meget gerne give et tydeligt indtryk af, hvad den danske befolkning mener om 18 års valgret.

Med disse ord skal jeg på størstedelen af det radikale venstres vegne anbefale ændringsforslagene.